

HAFTAYA BAKIŞ

Yellen'den "güvercin" açıklamalar...

Geçen hafta ABD'de Fed Başkanı Yellen'in Kongre'de yaptığı sunumlar yakından takip edildi. Hafta ortasında Temsilciler Meclisi'ne iletilen raporda işgücü piyasasının güçlü seyrini koruduğuna değinen Yellen, ekonominin başta hanehalkı tüketimindeki artış ve sabit sermaye yatırımlarındaki toparlanmaya bağlı olarak ikinci çeyrekte yeniden canlandığına dikkat çekti. Yellen, son dönemde beklentilerden zayıf gelen tüketici enflasyonu verilerinin bazı ürün kategorilerinde yapılan fiyat indirimlerine bağlı olarak geçici olduğunu belirtirken, enflasyonun halen Federal Açık Piyasa Komitesi'nin (FOMC) uzun dönemli %2'lik hedefinin altında seyretmeye devam ettiğini vurguladı. Enflasyona ve maliye politikasına yönelik belirsizliklerin sürdüğünü belirten Yellen, ABD'de mevcut para politikası patikası ile nötr faiz görünüm aralığının alt eşiğine ulaşabileceğini, bu nedenle Fed'in politika faizini "çok daha fazla" artırmasına ihtiyaç olmadığını dile getirdi. Bilanço küçültme planına dair de açıklamalarda bulunan Yellen, plana büyük ihtimalle bu yıl başlanacağını, mevcut durumda 4,5 trilyon USD düzeyindeki bilançonun yavaş, kademeli ve finansal piyasaları etkilemeden küçültüleceğini ifade etti. Yellen'in konuşması piyasalarda beklentilerden daha güvercin olarak değerlendirildi. Bu yıl Temmuz, Eylül, Kasım ve Aralık aylarında toplantıları bulunan Fed'in Aralık ayında faiz artıracığı beklentisi piyasada hakim görüş olarak öne çıkıyor.

Yellen'in açıklamaları sonrasında piyasalar Fed'in faiz artırımına yönelik ipucu almak için enflasyon verilerine odaklandı. ABD'de üretici fiyat enflasyonundaki yıllık değişim Haziran ayında aylık bazda gerilerken, piyasalar tarafından yakından izlenen TÜFE verisi ise beklentileri karşılayamadı. Bu durum doların altı gelişmiş ülke para birimi karşısında değerini gösteren DXY endeksinin haftalık bazda %0,9 gerilemesinde etkili oldu.

Euro Alanı'nda olumlu veriler...

Geçen hafta yayımlanan verilere göre, Euro Alanı'nda sanayi üretimi Mayıs ayında bir önceki aya kıyasla %1,3, yıllık bazda %4 ile beklentilerin üzerinde yükseldi. Bu gelişmede sermaye malı ve dayanıklı tüketim malları üretimindeki artış etkili oldu. Ayrıca, bölgede ekonomik güven endeksi son 10 yılın en yüksek seviyesine ulaşarak bölge ekonomisine dair olumlu sinyaller vermişti.

Çin'de ekonomik büyüme beklentileri aştı.

Çin'de ikinci çeyrek büyüme verisi beklentileri aşarak yıllık %6,9 olarak gerçekleşti. 2017'nin ilk çeyreğinde de %6,9 büyüme kaydeden **Çin ekonomisi**, 2016 yılında %6,7'lik büyüme oranıyla son 26 yılın en düşük performansını sergilemişti. Küresel ticaretin ve iç talebin canlı seyri ekonomik büyümeyi desteklerken, Haziran ayında sanayi üretimi, sabit sermaye yatırımları ve perakende satışlar verisinin beklentilerin oldukça üzerinde gelmesi ikinci çeyrekte büyümenin %6,8 olan piyasa beklentisinin üzerinde gerçekleşmesinde etkili oldu. Ülkede 2017 yılında %6,5 civarında bir büyüme hedefleniyor. Öte yandan, Çin Ulusal İstatistik Bürosu Pazartesi günü açıklanan ikinci çeyrek büyüme verisi öncesinde büyüme verisinin hesaplanmasında kullanılan yöntemde değişikliğe gittiğini açıkladı. Hesaplamaya sağlık ve turizmin yanı sıra "yeni ekonomi" olarak ifade edilen değişikliklerin katkılarının da eklendiği bildirildi.

HAFTALIK VERİLER

	7/Jul	14/Jul	Değişim		7/Jul	14/Jul	Değişim
BIST-100 Endeksi	100,084	105,176	% 5.1 ▲	EUR/USD	1.1400	1.1467	% 0.6 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%11.44	%11.37	-7 bp ▼	USD/TL	3.6172	3.5371	-% 2.2 ▼
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2.39	%2.32	-7 bp ▼	EUR/TL	4.1245	4.0569	-% 1.6 ▼
EMBI+ (baz puan)	342	332	-10 bp ▼	Altın (USD/ons)	1,213	1,229	% 1.3 ▲
EMBI+ Türkiye (baz puan)	312	291	-21 bp ▼	Petrol (USD/varil)	46.3	48.2	% 4.0 ▲

bp: baz puan

Ham petrol fiyatları haftalık bazda yükseldi.

ABD Enerji Enformasyon Ajansı (EIA) 2017’de küresel ham petrol üretim artışı tahminini aşağı yönlü revize ederken, yılın ikinci çeyreğinde küresel petrol talebinin yükseliş trendinde olduğunu açıklaması petrol fiyatlarını destekledi. ABD’de ham petrol stoklarının beklentilerin üzerinde düşüş kaydetmesi de petrol fiyatlarının geçen hafta %4 artmasında etkili oldu. Öte yandan, Uluslararası Enerji Ajansı’nın (IEA) geçen hafta yayımladığı “Aylık Petrol Piyasası Raporu”nda Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü’nün (OPEC) Mayıs ayındaki toplantısında üretimde kesinti kararının Mart 2018’e kadar uzatılmasına rağmen Haziran ayında OPEC’in ham petrol üretiminin arttığını belirtmesi fiyatlar üzerinde baskı yarattı. Rapora göre, OPEC’in anlaşmaya uyumu Mayıs ayındaki %95 seviyesinden Haziran ayında %78’e geriledi.

Mayıs’ta cari açık genişledi.

TCMB tarafından yayımlanan Ödemeler Dengesi verilerine göre, cari açık Mayıs ayında yıllık bazda %68,4 artarak 5,2 milyar USD oldu. Parasal olmayan altın ithalatının cari açığı artırdığı, turizm sektöründeki toparlanmayla seyahat gelirlerinde gözlenen artışın ise açığı sınırladığı görüldü. 12 aylık kümülatif cari açık ise, 2,1 milyar USD’lik artışla 35,3 milyar USD’ye ulaştı. Mayıs ayında bankaların yurt dışında gerçekleştirdikleri tahvil ihraçlarının etkisiyle 5,5 milyar USD’lik net portföy yatırımı girişi yaşandı. 2017’nin ilk çeyreğinde %5 ile beklentilerin üzerinde büyüyen Türkiye ekonomisindeki aktivite artışının sürmesinin ithalattaki genişleme ile birlikte cari açığı yukarı yönlü etkileyeceği tahmin ediliyor ([Ödemeler Dengesi raporumuz](#)).

Yurt içinde işsizlik oranı aylık bazda geriledi.

Mart, Nisan ve Mayıs aylarını kapsayan Nisan döneminde işsizlik oranı %10,5 olarak gerçekleşti. Ocak döneminde %13 ile 2010’dan bu yana en yüksek seviyesine tırmanan işsizlik oranı son üç aydır geriliyor. Bu gelişmede işgücünde gözlenen aylık 313 bin kişilik artışın yanı sıra işsiz sayısının 355 bin kişi azalması etkili oldu. Ayrıca, tarım dışı ve genç nüfustaki işsizlik oranı son bir yılın en düşük seviyesine geriledi. Ekonomik aktivitenin canlı seyri ve istihdam teşvik paketinin desteğine rağmen işsizlik oranında yıllık iyileşmenin ise nispeten sınırlı kaldığı görülüyor. Ayrıca, Nisan döneminde istihdam edilen kişi sayısında gözlenen aylık 668 bin kişilik artışın 235 bini tarım ve 223 bini hizmetler sektöründen sağlandı. Öte yandan, Nisan’da mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,2 puan gerileyerek %11,3 oldu.

Finansal piyasalar...

Fed’in parasal sıkılaştırmayı daha yavaş bir şekilde gerçekleştireceği beklentisi küresel risk iştahının artmasına neden olurken, dünya borsaları genel olarak geçen haftayı tarihi yüksek seviyede kapadı. Çin’de hafta içi açıklanan ve beklentilerin üzerinde artış kaydeden ihracat ve ithalat verileri de piyasalardaki olumlu havayı destekledi. Yellen’in açıklamaları sonrası dolar küresel ölçekte değer kaybederken, geçen hafta yayımlanan bir haberde ECB’nin 7 Eylül’de gerçekleştirilecek para politikası toplantısında niceliksel gevşemeyi geri çekme planı hakkında açıklama yapılabileceğinin ifade edilmesi euroyu dolar karşısında destekledi. Böylece, euro dolar karşısında 1,1489 ile son 14 ayın en yüksek seviyesine ulaştı.

Gelişmekte olan ülke piyasalarına artan ilgiyle birlikte hafta içinde Borsa İstanbul 105.000 seviyesini aşarak tarihi yüksek seviyesinde izlendi. Hafta başında 3,65’lere kadar yükselen USD/TRY, Yellen’in açıklamaları ve ABD tüketici enflasyonu verisinin ardından 3,53 seviyelerine kadar indi. Yurt içi piyasalar bu hafta Hazine’nin yoğun tahvil ihracı ve Cuma günü Fitch’in Türkiye ekonomisine ilişkin yapacağı değerlendirmeye odaklanacak. Ocak ayında Türkiye’nin yabancı para cinsinden uzun vadeli kredi notunu “yatırım yapılabilir” seviyenin altına düşüren Fitch, buna sebep olarak ülkedeki siyasi ve güvenlik endişelerin ekonomik performans ve kurumsal bağımsızlık üzerindeki negatif etkilerini göstermişti.

SEKTÖREL GELİŞMELER

22. Dünya Petrol Kongresi İstanbul'da düzenlendi.

Bu yılki Dünya Petrol Kongresi 9-13 Temmuz tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirildi. Birçok ülkeden liderleri ve enerji sektörü temsilcilerinin katıldığı Kongre'de enerji sektörüne dair önemli açıklamalarda bulunuldu. Kongre'de bir konuşma yapan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Albayrak yurt içi doğalgaz depolama kapasitesinin 2023'e kadar 11 milyar m³'e çıkarılacağını ifade ederken, doğalgazda arz güvenliği için çalışmaların sürdüğüne işaret etti. Öte yandan, Kongre'de İsrail ve Türkiye enerji bakanları da bir araya geldi. Türkiye'nin doğalgaz ithalatı gerçekleştirdiği ülke sayısında çeşitliliğe gitme hedefi ve İsrail'in son dönemde keşfettiği doğalgaz rezervlerini satmak için pazar arayışı kapsamında, iki ülkenin 2017 yılsonuna kadar doğalgaz boru hattının inşaatını başlatacak bir çatı anlaşma imzalaması bekleniyor. Çoğunluk hissesi Rus Rosatom firmasına ait ve Mersin Akkuyu'da çalışmaları süren Türkiye'nin ilk nükleer santralinin ilk fazının 2023'te faaliyete geçirileceğinin açıklanmasının ardından üçüncü nükleer santrali için çalışmaların başlatıldığının vurgulanması Kongre'de öne çıkan gelişmeler arasındaydı.

Güneş enerjisi santrallerine ilgi artıyor.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının enerji sektöründe dış ticaret açığının daralması ve elektrik üretiminde kullanılan kaynakların yerli üretimini teşvik etmek amacıyla başlattığı Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) planı kapsamında güneş ve rüzgar enerjisiyle çalışan santrallerde kullanılan güneş paneli, rüzgar türbini ve kanadı gibi ekipmanların yerli üretilmesi teşvik ediliyor. Bu çerçevede ilk olarak Haziran 2016'da ithal güneş panellerine verilen yatırım teşvik belgesini iptal edilmesi ve ardından Nisan 2017'de Çin'den ithal edilen panellerin ithalatına antidamping vergisi konulması, söz konusu ekipmanların yerli üretimini destekledi. Bu durum ayrıca Türk enerji firmalarının güneş paneli üretimi için Çinli yatırımcılarla ortaklıklarının hız kazanmasında etkili oluyor. Ölçek ekonomisinin etkisiyle üretim maliyeti gerileyecek güneş panellerinin özellikle lisanssız güneş santrali kurulumunu desteklemesi beklenirken, panel üreticilerinin ihracata yöneleceği değerlendiriliyor.

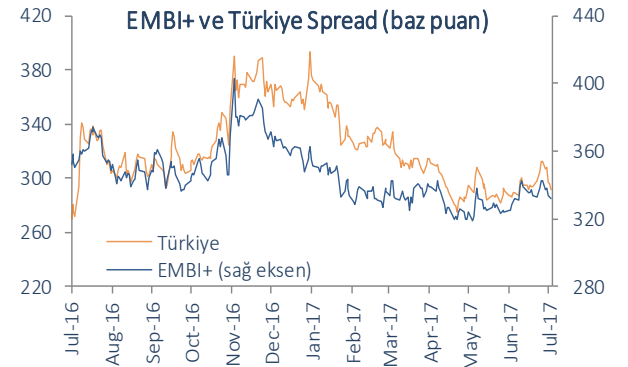
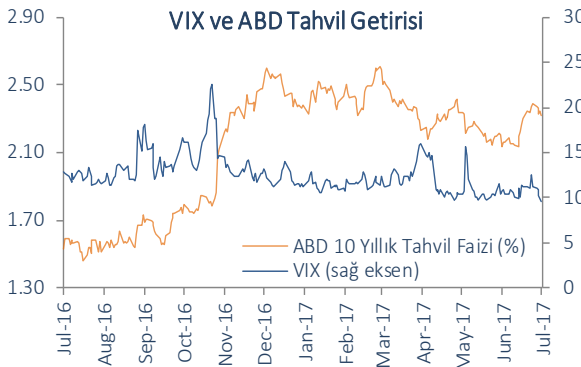
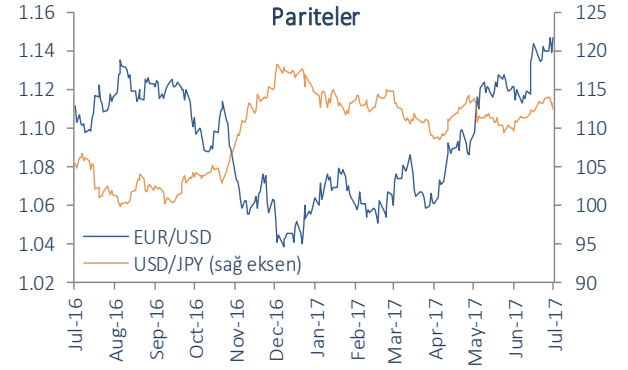
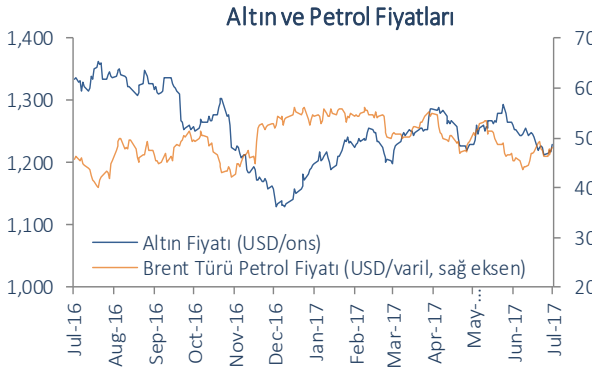
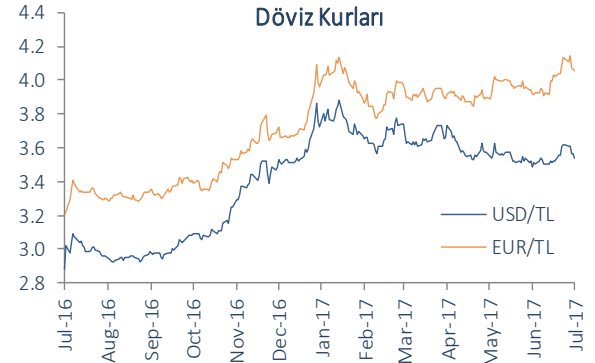
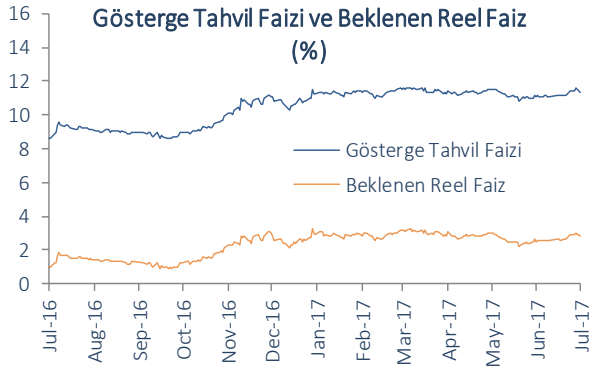
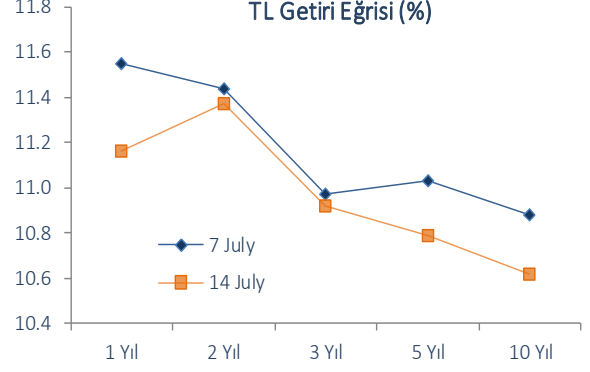
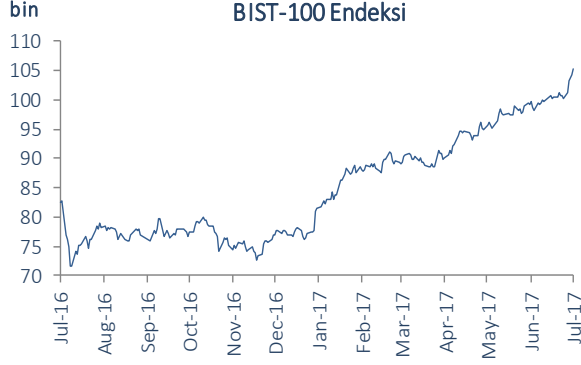
Üçüncü havalimanına kargo terminali...

İstanbul'da inşaatı süren ve Ekim 2018'de açılması beklenen üçüncü havalimanı için kullanılabilir alanların ihalesi sürüyor. Geçen hafta İstanbul Grand Airport (IGA) ile altı şirket arasında havalimanında kargo şehri ve yer hizmetleri kampüsünün kurulumu için 250 milyon euroluk ve 25 yıl süreli bir anlaşma imzalandı. Anlaşma kapsamında MNG, PTT, Çelebi, HAVAŞ, Sistem Lojistik ve Bilin Lojistik firmaları kargo taşımacılığı alanında faaliyet gösterecekler. 2016'da 918 bin ton kargo kapasiteye ulaşan Atatürk Havalimanı'na nazaran Açıldığında 2,5 milyon ton kapasiteye sahip olacak üçüncü havalimanının kargo terminalinin tüm bölümler faaliyete geçtiğinde 5,5 milyon ton kapasiteye ulaşacağı hesaplanıyor. Böylece yeni havalimanı dünyanın en büyük kargo terminaline sahip Hong Kong havalimanını geride bırakacak.

ABD'den çelik ithalatına dumping uygulaması...

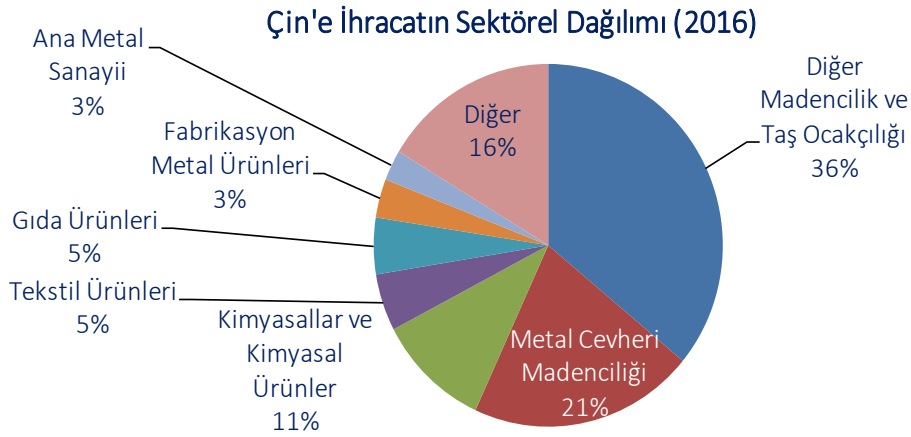
ABD Başkanı Trump'ın geçen hafta ABD'nin çelik ithalatına vergi uygulayacağına dair açıklamaları AB ülkeleri ve Türkiye'de demir-çelik sektörü yetkililerini endişelendirdi. ABD, mevcut durumda yaklaşık %14'lük payla başta inşaat demirinde olmak üzere Türk demir-çelik sektörünün en büyük ihracat pazarı konumunda bulunuyor. 20 Nisan'da ABD'de milli güvenliğine tehdit oluşturması durumunda ABD başkanlarına Kongre onayı olmaksızın karar alma yetkisi veren 232. Madde'nin çelik ithalatına karşı devreye alınıp alınmayacağına dair 270 gün içerisinde karar verileceği açıklanmıştı. İlgili sürenin yakın zamanda dolmasıyla AB, Türkiye, Brezilya ve Meksika gibi ülkelere yüksek antidamping vergisi uygulanması durumunda ABD'de çelik fiyatlarının artacağı ve çeliği girdi olarak kullanan başta gayrimenkul sektörünün bu durumdan olumsuz yönde etkileneceği tahmin ediliyor. Ekonomi Bakanı Zeybekçi'nin ABD'yi Dünya Ticaret Örgütü'ne şikâyet ettiklerini açıklamasına rağmen yürürlüğe girebilecek uygulamanın Türkiye'de çelik fiyatlarının düşmesine bağlı olarak çelik üreticilerini olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülüyor.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

NEDEN ÖNEMLİ

ABD'nin ardından dünyanın en büyük ikinci ekonomisine sahip olan Çin en büyük ihracatçı ülkedir. Özellikle küresel kriz sonrası dönemde sergilediği güçlü büyüme performansı ile dünya ekonomisinin toparlanmasında önemli bir paya sahip olan Çin, halen dünya ekonomisinin lokomotifi konumundadır. Dış ticaret kanalıyla özellikle kendisine komşu ülkeler için vazgeçilmez bir pazar olurken, aynı zamanda dünyanın en fazla emtia ithal eden ülkesi olarak küresel ticarete yön vermekte ve emtia fiyatlarının seyrinde belirleyici olmaktadır. Çin ekonomisinin seyrine bağlı olarak değişen emtia fiyatları, Türkiye gibi net emtia ithalatçısı olan ülkelerin dış ticaret açığı üzerinde doğrudan etkilidir. Çin, 2016 yılsonu itibarıyla 25,4 milyar USD tutar ve %12,8'lik pay ile Türkiye'nin en fazla ithalat gerçekleştirdiği ülke konumundadır. Aynı dönemde Türkiye'nin Çin'e ihracatı ise sadece 2,3 milyar USD düzeyindedir. Türkiye'nin Çin'e ihracatında "diğer madencilik ve taş ocaklığı" ile "metal cevheri madenciliği" sektörleri toplam %57'lik bir paya sahiptir. İlgili sektörlerin ihracatlarında Çin'in payı da %50'nin üzerinde bulunmaktadır. Çin'de son dönemde gayrimenkul sektöründe artan borç stoku sebebiyle hükümetin aldığı tedbirlerin Türkiye'nin mermer ihracatını olumsuz yönde etkileyebileceği yönünde endişeler bulunmaktadır.

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
17 Temmuz	TÜİK İşgücü İstatistikleri	Nisan	%10,5 (G)
	Maliye Bakanlığı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri	Haziran	13,7 milyar TL açık (G)
	TCMB Beklenti Anketi	Temmuz	
	Çin GSYH Büyüme Verisi	2.Çeyrek	%6,9 (G)
	8.8.2018 İtfa Tarihli Kuponsuz Devlet Tahvilinin Yeniden İhracı		
18 Temmuz	5.6.2024 İtfa Tarihli Değişken Faizli Devlet Tahvilinin Yeniden İhracı		
	Euro Alanı Tüketici Fiyat Enflasyonu	Haziran	%1,4
	2.3.2022 İtfa Tarihli Sabit Faizli Devlet Tahvilinin Yeniden İhracı		
	24.2.2027 İtfa Tarihli Sabit Faizli Devlet Tahvilinin Yeniden İhracı		
19 Temmuz	7.7.2027 İtfa Tarihli TÜFE'ye Endeksli Devlet Tahvilinin İlk İhracı		
	ABD Yeni Konut İnşaatları	Haziran	1,19 milyon adet
20 Temmuz	Hazine İç Borç Ödemesi (8.425 milyon TL)	Temmuz	
	TÜİK Tüketici Güven Endeksi	Temmuz	
	Avrupa Merkez Bankası (ECB) Toplantısı ve Faiz Kararı	Temmuz	
	Japonya Merkez Bankası (BoJ) Toplantısı ve Faiz Kararı	Temmuz	

(G) Gerçekleşme

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman
asli.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.